

VIDOKLIS

Labā ideja, bet prasa pilnveidošanu

Olavs Cers, Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas Maksātnespējas tiesību advokātu sekcijas vadītājs:

Likumprojektā iepļānots parādsaistības dzēst, kreditoru prasījumus šajā daļā neapmierinot, citiem vārdiem sakot, norakstot. Iespējams, ka pret šādu risinājumu varētu iebilst atsevišķi komersanti vai to apvienības. Tāpat iepļānots, ka atbrīvojums no parādsaistībām nav piemērojams visos gadījumos. Saskaņā ar likumprojekta anotāciju, fizisko personu atbrīvošana no parādsaistībām varētu pozitīvi ietekmēt darba algu legalizācijas procesu un līdz ar to palīdzēt ēnu ekonomikas apkarošanā, jo cilvēkiem, pret kuriem vērstas parādu piedziņas darbības likumprojektā norādītās summas robežās, vairs nevajadzēs slēpt savus ienākumus no piedzinējiem. Tāpat plānots uzlabot cilvēku finanšu pratību, tiesa gan, nekādi konkrēti pasākumi šajā virzienā likumprojektā nav iekļauti.

Principā priekšlikums risināt situācijas, kurās maznodrošinātām un trūcīgām personām tiek noteikts atvieglots regulējums atbrīvošanai no parādsaistībām, ir apsveicams. Tomēr šis jautājums nebūtu skatāms atsevišķā likumā, kas vēl jo vairāk sarežģītu pašreizējo maksātnespējas procesa tiesisko regulējumu. Proti, Maksātnespējas likumā šobrīd ir apvienots kā juridisko personu tiesiskās aizsardzības (ierobežotas maksātspējas), tā arī juridisko un fizisko personu maksātnespējas procesa regulējums, kas pēc savas būtības un mērķiem ir ļoti atšķirīgi procesi. Ir nepieciešams mainīt maksātnespējas tiesisko regulējumu, no pašreizējā Maksātnespējas likuma nodalot patstāvīgu fizisko personu bankrota likumu, kurā būtu iekļaujama arī procedūra fiziskās personas atbrīvošanai no parādsaistībām, neuzsākot maksātnespējas procesu.

Gribētos ticēt, ka šis likumprojekts ir pirmais solis virzībā uz patstāvīga fizisko personu bankrota likuma izstrādi. Tādējādi tiktu panākts, ka fiziskās personas parādsaistību noregulējums un maksātnespēja tiktu risināti kompleksi viena likuma ietvaros, kas vienkāršotu šā regulējuma piemērošanu un padarītu to efektīvāku.

Attiecībā uz likumprojekta tehnisko kvalitāti jānorāda, ka vēl būtu jāstrādā pie tā piemērošanas procesa, proti, šobrīd ir neskaidra tiesas iesaiste, līdz ar ko būtu nepieciešams vienlaikus skatīt arī likumprojektu par atbilstīgiem grozījumiem Civilprocesa likumā, piemēram, jautājums par valsts nodevu, pieteikuma saturu un tā pielikumiem utt. Tāpat arī būtu jāparedz, kurš pārbaudīs pieteikumā norādīto faktu atbilstību patiesībai – tas acīmredzot būtu jādara tiesai, jo maksātnespējas procesa administratora iesaiste šajā procesā nav plānota. Līdzīgs likumprojekts atrodas Tieslietu ministrijas Maksātnespējas regulējuma pilnveidošanas darba grupas izskatīšanā, uz ko norādīts arī deputātu grupas iesniegtā likumprojekta anotācijā, un būtu lietderīgi šo deputātu grupas iniciatīvu apvienot ar Tieslietu ministrijas darba grupas jau paveikto, kas noteikti veicinātu šā likumprojekta mērķa sasniegšanu.